

Korondi kerámiák a Korunk Galériában

Szombaton délben fél 1 órakor Józsa János állítja ki új munkáit a Korunk szerkesztőségében. A megnyitón az Ördögszekér együttes muzsikál (Sepsi Dezső, Sinkó András, Könczei Árpád); korondi táncokat járnak Gorzán Jenő és Gorzáné Ambrus Erzsébet, a marosvásárhelyi Népi Együttes művészei.¹²² (Igazság, 1982/184. 2. – 1982. augusztus 6., péntek)

Nevüket szeretnék kiérdemelni

Beszélgetés Könczei Árpáddal, a Kodály együttes vezetőjével, nyári terveikről, ősz elképzeléseikről.

– Legutóbb a Szejke-fesztiválon nyújtott nagyszerű szereplésekkel hallattatok magatokról. Mi történt tulajdonképpen Székelyudvarhelyen?

– Meghívtak erre a seregszemlére, amelyet immár hagyományosan Barátság címmel szerveznek a Hargita megyei kultúra és a KISZ vezetői. A magunk költségén utaztunk, u.i. együttesünk hovatartozása fölött még nem döntöttek az illetékesek. Felléptünk már több alkalommal is az Ifjúmunkás Matinékon, a Visszhang-fogadó-esteken és a kolozsvári municípiumi művelődési ház és a szakszervezet „színeiben”. Próbáltunk már kultúrotthonban, az Állami Magyar Operában és a vasutas klubban. Lényeges az, hogy vagyunk, létezőnk és munkánkat elismerik. Szejkén például vizsztatapsoltak. A palatkai román táncsoportnak, a tatár-török táncosoknak is kijárt a nyíltszíni taps, de a mi széki táncunkat és a kalotaszegit is nagyon szerette a közönség. Különben a seregszemlén résztvevőket több csoportra oszthatnánk. Voltak hagyományőrzők, mint a palatkaiak, a görgényiek, a gyimesi csángók és az ukránok. És voltak szakszervezeti táncegyüttesek, amelyeket leginkább a műdalénekesekhez hasonlíthatjuk. Az udvarhelyieket külön csoportba oszthatjuk, mivel megpróbálták színpadon rögtönzött módon előadni táncrendet. Eredetiségükkel nem haladták meg a palatkaiak természetességét, rendezettségük pedig nem érte fel a szakszervezeti táncsoportokét. Mi megpróbáltuk egyesíteni mindazt, ami jó az említett háromféle csoportban. Tehát eredeti táncot, autentikus módon, de koreografálva, improvizációnak is helyet hagyva mutattunk be. Hogy zenész kifejezéssel éljek, nem egy, hanem több szólamban táncoltunk. Innen a sikerünk, amelynek elmélyítésével szeretnénk kiérdemelni a felvett Kodály nevet, különösképpen azért, mert az idei Kodály évfordulót emlékezetes előadással szeretnénk köszönteni.

¹²² Az esemény beszámolójából viszont az derült ki, hogy a marosvásárhelyi táncművészek nem voltak jelen: „Augusztus 7-én nyitották meg a Korunk galériában Józsa János újabb egyéni kiállítását. A hangulat megteremtéséhez az Ördögszekér zenéje, valamint a Könczei házaspár táncai is hozzájárultak.” Lásd Jánosy Tibor: *Korond üzenete*. In: *Igazság*, 1982/194. – 1982. augusztus 18., szerda.

– Erre valószínűleg télen kerül sor. Addig még itt a nyár, a vakáció. Mit terveztek erre az időszakra?

– Nyári terveinkben kiemelkedő jelentőségű a gyergyóalfalui kultúrotthon meghívása. Augusztus közepén egyhetes otthléletet tervezünk, amikor két vagy három előadást és rengeteg próbát tartunk. Délelőtt négy, délután pedig két órát szánunk arra, hogy az együttes tagjainak tánc tudását csiszoljuk. Tizenkét pár táncosunk javarésze egyetemi hallgató vagy középiskolás. A nyári időszak az, amikor hosszabb együttlétnünk megvalósítható. A széki, marosszéki, kalotaszegi, lapádi, szilágysági körtánc és a mezőszéki táncszóló alaposabb begyakorlása után újat is tanulunk. Így mezőszéki párost, hétfalusi boricát, Fehér megyei román körtáncot és román legényest. Ezeknek már megvan az anyaga, de tovább folytatjuk a gyűjtést Csíkszentdomokoson és Karcfalván. Ha lehetőségünk lesz rá, akkor a Sóvidéken is. Közben Udvarhelyen táncoktatói tanfolyam lesz, ide várják a tánc házak képviselőit. Az érdeklődők nagyrésze úgy tudja, hogy tánc háztábor lesz Udvarhelyen, ahol a tánc tanulás mellett elméletet is tanítani fognak. A kettő nem egy, de végül is mindkettőre szükség van, és mi szívesen részt veszünk ebben a munkában. A kolozsvári tánc házak mellett oktatói munkát végzünk a nagybányai, a dési tánc házakban, de voltunk Temesváron és Szatmáron is.

– Tehát nyári munkákkal az együttes művészi színvonalát szeretnétek magasabbra emelni. Mikor „vizsgáztok” majd közönség előtt? Mikor akarjátok saját mércétek szerint is kiérdemelni a Kodály nevet?

A Kodály néptáncgyűttes próbán, balról jobbra: Köncei Árpád, Plugor Judit, Nagy Csilla, Pászkan Attila, Köncei Csilla, Kerekes Gábor, Hadnagy Réka és Székely András.

– Kétórás önálló műsorra készülünk. Azt szeretnénk, ha ez egyben Kodály születésnapja alkalmából bemutatható emlékműsor lenne. Ezért hazánk olyan tájegységeinek folklórájából merítjük a bemutatandó táncokat és dalokat, ahol Kodály is megfordult, és gyűjtött, ahonnan ihletődött. Csík, Marosszék, Bukovina és Bihar környékéről van szó. Szeretnénk megnyerni Buzás Pál közreműködését, aki a Marosszéki táncok zongora-változatával szerepelne a műsorban. Kodály pedagógiai munkásságát idéznénk azokkal a gyermekjátékokkal, amelyeket a gimnazista táncházasok legjobbjai mutatnának be, Csongor öcsém vezetésével. Kétórás önálló műsorunk után már egyetlen szerv sem tekinthet holmi táncsoportnak, műsorpótlónak, alkalmi szereplésre előrángatható társaságnak, hanem művészi színvonalát elmélyült munkával megteremtő, azt sokágú folklórkutatással fokozatosan kiteljesítő, szükséges és hasznos, önálló együttesnek.

Tar Károly

(Ifjúmunkás, 1982/33. 7. – 1982. augusztus 15., vasárnap)

Önmagukat kereső fiatalok avagy a táncházról szólva¹²³

Nézem Ambrus Sándor, Könczei Árpád és Tötszegi András kalotaszegi legényesét a Kolozsvári Állami Magyar Színház színpadán, s a zene mögül neves tudósunk hangját hallok, aki harmadik anyanyelvünként jelölte meg a népi tánc szerepét és helyét művelődésünkben; érzem szavai igazát, hiszen a három fiú olyan természetesen táncol odafenn, amelyen természetesen lélegzetet vesz más ember. Kedvenc könyvemből, Kós Károly Varjú nemzetségéből, írom ki utóbb az idézetet:

„a három legény egymással szemben, egy helyben járja. A muzsika sebes, mind sebesebb, a hegedűs vonójával üti a húrt [...]. Égnek a szemek, nyitva a száj, forró a levegő és borzongás fut végig a bőrön a lángoló vér felett [...]. A muzsika szól újra és ketten kezdik a sétát és a biztatást: – No, ki vállalja még, híresek?

Nem vállalta senki.

Ketten táncolták és az tánc volt. Az egyik erős, és nehéz, mint a bika, a másik hajlékony és karcsú, magas mind a kettő. Ilyent nem látott még Kalotaszeg. Ebbe belebomlottak nemcsak a fehérnépek, de az emberek is.”

123 Az áttekintett korabeli sajtóanyagban az egyik első olyan írás, amelyikben tetten érhető a városi táncházak jelentőségének bagatellizálása. A későbbi történések tükrében feltételezhető – természetesen további levéltári kutatásokkal bizonyítandó –, hogy ez egy hatóságilag támogatott folyamat része volt.